

ПРОЄКТНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Розробник: **Микитин Т.М.**, д.е.н., доцент

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни: опанування студентами методологією управління проектами, а також набуття навичок адаптації й впровадження проектних рішень в практичній діяльності..

Основні завдання, які повинні бути розв'язані у процесі викладення дисципліни:

- доведення поширеності проектної діяльності підприємств і організацій за умов змінного ринкового середовища та необхідності використання специфічних методів та інструментів в управлінні проектами;

- подання характеристики узагальненої моделі управління проектами, як системи взаємопов'язаних цілей, функцій і інструментів, що визначаються, реалізуються і використовуються в ході виконання проектів;

- формування сукупності теоретичних знань і практичних навичок реалізації основних функцій управління проектами.

Предмет дисципліни - сукупність методів, засобів, інструментів та процесів виконання робіт проекту, що використовуються за певною логічною послідовністю, задля досягнення його кінцевої мети.

2.Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Управління проектами в системі менеджменту організації.

Мета, завдання, предмет та об'єкт дисципліни. Концепція проекту в управлінні. Основні риси, ознаки, властивості проектів (специфічність мети, визначена тривалість, неповторність, комплексність, централізм у керуванні, гнучкість, здатність до змін). Класифікація проектів та їх характеристика. Функції та процеси проектного менеджменту. Піраміда проектного менеджменту: механізми, інструменти, методи, засоби, функції. Модель управління проектами як поєднання основних функцій проектного менеджменту та інструментів їх реалізації. Фази життєвого циклу проекту. Середовище проекту. Учасники проекту, чинники, що визначають їх склад (ролі, розподіл функцій і відповідальності, мотивації, взаємовідносини тощо). Розробка стратегії управління зацікавленими особами. Проблеми та перспективи управління проектами. Основні фактори успіху реалізації проектів. Причини невдалого управління проектами. Передумови розвитку управління проектами.

Тема 2. Обґрунтування проекту

Взаємозалежність управління проектами, управління інвестиціями та функціонального менеджменту. Ініціалізація проекту: розробка концепції проекту, формування ідеї проекту, попередня проробка цілей та задач

проекту, передпроектні (передінвестиційні) дослідження можливостей виконання проекту. Структура проектного аналізу (технічний, комерційний, фінансовий, екологічний, організаційний, соціальний, економічний, інституційний аналіз тощо). Заключні проектні дослідження. Попередня оцінка ефективності проекту за показниками комерційної, економічної і бюджетної ефективності. Аналіз ефективності проекту з урахуванням вартості грошей у часі та інших чинників.

Тема 3. Планування проекту

Сутність, мета та завдання ініціації проекту. Структура та зміст проектного завдання. Роль учасників розробки проектного завдання.

Мета і функції проектного планування. Характеристика робіт з планування проекту.

Вимоги до послідовності виконання робіт з планування проекту. Організація планування.

Методологічні підходи при плануванні проектів. Організація системи управління проектами, її складові: мета, характеристика робіт, сітьове планування, складання бюджету, моніторинг виконання у часі та за витратами, система інформування і прийняття рішень.

Компоненти структуризації проекту. Методологія структуризації, її характеристика і значення. Підсистеми робочої структури (WBS): кінцеві результати, субпроекти, робочі модулі, робочі елементи; їх характеристика. Основні ознаки робочого пакета (WP) як найнижчого рівня робочої структури. Організаційні структури управління проектами (OBS), їх класифікація.

Створення двоспрямованої структури проекту на основі поєднання робочої та внутрішньої організаційної структури проекту. Структуризація затрат (CBS). Поєднання робочої, організаційної і затратної структур у трьоспрямованій структурі проекту.

Розробка матриці відповідальності. Кодування робіт. CTR – словник для середніх та великих проектів на підприємстві.

Тема 4 Підготовка проектно-кошторисної документації та проведення експертизи проекту

Склад та порядок розробки проектно-кошторисної документації в Україні. Погодження, експертиза та затвердження проектно-кошторисної документації в Україні. Попереднє техніко-економічне обґрунтування (ТЕО) проекту. Структурна схема ТЕО інвестиційного проекту. Розробка бізнес-плану проекту.

Послідовність проведення оцінки (експертизи) проекту. Типи проектів з точки зору вибору методики оцінки. Основні типи проектів, що реалізуються на діючому підприємстві та особливості їх оцінки. Базові схеми визначення ефекту проектів, що реалізуються на діючому підприємстві. Бюджетний підхід як основний підхід до оцінки проектів. Автоматизація проектних робіт.

Тема 5. Управління часом виконання проектів

Планування послідовності робіт. Сутність, завдання та види календарних планів. Методологія календарного планування проектів. Діаграма Гантта (порядок побудови, основні параметри та характеристики). Сітьові графіки: мета та завдання розробки. Основні принципи побудови та відмінності стрілчастих графіків (АДМ) та графіків передування (РДМ). Види логічних зв'язків у сітьових графіках. Побудова умовних діаграм. Система PERT.

Методологія обчислення параметрів сіткового графіку: ранніх та пізніх строків початку і закінчення, визначення критичного шляху, критичних та некритичних робіт, запасу часу по некритичних роботах.

Експертні прогнози оптимістичного, песимістичного та найбільш вірогідного часу тривалості робіт. Оцінювання тривалості робіт (проекту) на основі аналогів. Моделювання тривалості робіт. Скорочення тривалості проекту шляхом оптимізації сітьового графіка: основні напрямки та методи.

Тема 6. Планування ресурсного забезпечення проекту

Характеристика ресурсів проекту. Основні процеси управління ресурсами. Принципи планування матеріальних ресурсів проекту. Особливості планування людських ресурсів. Ресурсні гістограми: сутність, алгоритм побудови, згладжування ресурсних гістограм за умов нестачі ресурсів.

Система вимог до управління постачанням та закупівлями у проекті. Вимоги до джерел забезпечення проекту та їх ранжування. Адміністрування контрактів. План залучення капіталу (вибір джерел фінансування проекту).

Планування проектних завдань. Види затрат по проекту, методика їх обчислення. Особливості планування затрат у часі. Підходи до скорочення тривалості проекту з урахуванням затрат по роботах.

Планування бюджету у часі: «Бананоподібна» крива, її побудова та інтерпретація; коригування строків виконання робіт з огляду на можливості їх фінансування.

Тема 7. Контроль виконання проекту

Основні елементи контрольного циклу. Інструментарій контролю проектів. Контроль виконання календарних планів та бюджетів підрозділів. Звітність у системі контролю: завдання, принципи побудови, форма подання.

Вимірювання та аналіз показників виконання проекту. Інформація, що необхідна для звіту з виконання проекту. Оцінювання ходу виконання проекту на основі методу скоригованого бюджету. Обчислення скоригованого бюджету, коефіцієнтів по затратах та часу. Обчислення прогнозного часу та затрат по проекту на основі тенденцій, які складаються. Побудова графіків S-подібних кривих та їх параметри.

Види проектних змін та їх вплив на проект та проектну команду. Поняття «заморожування» змін. Процедура внесення змін до проекту. Оцінка результатів внесення змін. Основні напрямки роботи на етапі завершення проекту. Підготовка і підписання заключних документів. Передача продукту проекту замовнику/споживачу. Зміст та призначення заключного внутрішнього звіту. Розпуск проектної команди.

Тема 8. Управління ризиками проектів

Сутність та види проектних ризиків. Причини виникнення та наслідки проектних ризиків. Фактори, що визначають рівень ризикованості проекту.

Якісний та кількісний аналіз ризиків проектів. Ранжування ризиків.

Можливі стратегії поведінки компанії (проектної команди) щодо ризиків: стратегія усунення ризиків, стратегія розподілу ризиків, стратегія зменшення ризиків.

3. Основна література:

- 1 Батенко Л.П. Управління проектами: Навч. посібник/ Л.П.Батенко, О.А.Загородніх, В.В.Ліщинська.- К.: КНЕУ, 2003.- 231 с.
- 2 Березін О. В. Управління проектами: навч. посіб. / О. В. Березін, М. Г. Безпарточний. – Суми : Університетська книга, 2014. – 272 с.
- 3 Веретенников, В. І. Управління проектами [Текст]: Навч. посібник для вузів /В. І. Веретенников, Л. М. Тарасенко, Г. І. Гевлич. - К.: Центр навч. літ., 2006. - 280 с.
- 4 Єгорченков О. В. Азбука управління проектами. Планування: навч. посіб. [Текст] / О. В. Єгорченков, Н. Ю. Єгорченкова, Є. Ю. Катаєва. – Київ : КНУ ім.Т.Шевченка, 2017. –117 с.
- 5 Кожушко Л. Ф. Управління проектами: Навчальний посібник [Текст] / Л. Ф. Кожушко, С. М. Кропівко. – К. : Кондор-Видавництво, 2015. – 388 с.
- 6 Логачова Л. М. Управління проектами : навч. посіб. [Текст] / Л. М. Логачова, О. В. Логачова. – Суми : Університетська книга, 2015. – 208 с.
- 7 Петренко Н.О. Управління проектами [Текст]: навчальний посібник. /Н. О. Петренко, Л. О. Кустріч, М. О. Гоменюк. – К. : «Центр учбової літератури», 2017. – 224 с.
- 8 Тянь Р.Б. Управління проектами: Підручник для студ. вищ. навч. закл. [Текст] /Р.Б.Тянь, Б.І.Холод, В.А.Ткаченко.- К.: Центр навчальної літератури, 2004.- 221 с.
- 9 Тарасюк Г.М. Управління проектами: навчальний посібник [Текст] / Г.М. Тарасюк. – К.:Каравела, 2004. – 344с.
- 10 Чумаченко І. В. Управління проектами: процеси планування проектних дій [Текст]: підручник / І.В. Чумаченко, В.В. Морозов, Н.В. Доценко, А.М. Чередниченко. – К.: КРОК, 2014. – 673 с.
- 11 Шишмарьова Л.О. Управління проектами : навчальний посібник

для самостійної роботи студентів 8.03060101 «Менеджмент організацій і адміністрування» /Л. О. Шишмарьова. – Х.: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 136 с.